

Dansbanorna på gott och ont menade folkparksföreträdarna

Så var det Allan Brantings tur att uppträda på de gamla dansbanorna i vår serie. Sägås bör från början att han sitter inne med mer praktik än sin medskrivare, som inhämtat sina kunskaper i gamla tidningslägg och via hörsågen.

*

Apollo — som egentligen hette Oskar Karlsson — framstår väl som Eskilstunas danslärare nr 1 genom tiderna. Men före hans tid kunde man lära sig den ädla konsten av "Steppar-Sixten"* (Är det någon i läsekretsen som kan berätta något om honom?) Mina kompisar i gröna ungdomen gjorde sina lärospån hos Sixten. Jag tyckte att det var onödigt att betala för att bli fullflugen och gick i stället till Dahlbergs backe vid Lohegatan och blev medlem i NTO. Var inställd på att föra ett nyktert leverne i egen regi, men hur det var fick jag intresse för nykterhetsarbetet och gick in i NOV (1929).

När jag hör Ake Grönberg sjunga "Den gamla dansbanan", dyker minnena från 20- och 30-talet upp. Det var då dansbanorna växte upp likt svampar runt Eskilstuna. Praktiskt taget varje socken skulle ha sin anläggning, i all synnerhet om det fanns en livskraftig idrottsförening, som drev eller hyrde ut banan. På den tiden fanns inga bidrag för olika aktiviteter. Det gällde att ta initiativ för att tjäna en slant.

*

"Dansbaneeländet" var i många år ett stående diskussionsämne. Belackarna menade, att det förutom dans förekom superi, slagsmål och osedligt leverne. Men vännen Kåve har alldeles rätt i sin förmodan — ådagalagd i föregående artikel — när han säger att kritikerna i hög grad sköt över målet. Om man ser till vad raggare och andra odisciplinerade ungdomar har för sig nu för tiden, så var dansbanelivet rena söndagsskolan. Visst före-

Visst rönte vi konkurrens från dansbanorna, konstaterar Park-Eric Andersson.

kom det slagsmål då och då. Men då gick man ut för att göra upp med knytnävarna. Det sågs aldrig några tillhygen som cykelkedjor och andra livsfarligheter.

De som kommit över en halvpanna gick ut i terrängen och konsumerade innehållet. Flaskan placerades som regel snyggt vid ett träd. Dagen efter kunde städarna samla ihop "liken" och återbördade dem till Systemet.

Skulle ett par ungdomar ha en herdestund, ville de vara för sig själva och försvann ett Stycke in i skogen.

Ordningen vid banorna upprätthölls av stadiga människor. Jag minns brottarna Erik Olsson, Ragnar Bohm och Evert Larsson. De ingav ovillkorligen respekt och kunde konsten att dämpa uppflammande stridshumör.

Spontanitet och livsglädje karakteriserade danstillställningarna. Fordringarna på arrangemangen — tex musiken — var heller inte så högt uppskruvade.

För att ta sig ut till dansbanan åkte de flesta till en början cykel. **Kom** där en flicka, som inte hade någon tvåhjuling, fick hon gärna skjuts på cykelstängan.

Efterhand blev dansbanepubliken bekvämare och begagnade sig av de bussar, som började trafikera festplatserna. Jag minns åkarna Norström, Dahlström och Edvin Jansson från Odlaren. Speciellt på lördagskvällarna körde de och deras män för glatta livet. I upptakten var det skäligen primitivt

med långsgående bänkar på dessa "bilomnibusar", som också hade presenningar till tak och på sidorna. Med åren kom det fram överdelar att placera på flaken och till sist turistbussar..;

Så långt Allan. Men innan vi sticker ut till dansbanorna — start i nästa artikel — är det på sin plats att ta reda på vad "parkgubbarna" i Eskilstuna hade för syn på dansbanorna och deras verksamhet. Frågan ställs förtroendefullt till förre chefen Eric Andersson, som i likhet med sina administrerande kolleger hade den här uppfattningen:

— På något sätt hörde det till stadsbilden ätt det i utkanterna skulle fihnas sommandansbanor. Publikunderlaget för denna form av fritidssysselsättning var då större än ml. Det fanns helt enkelt inte så mycket annat att bjuda den arbetande befolkningen. Så visst hade dansbanorna en viss mission att fylla, inte minst med tanke på att man på flera håll också hade enklare underhållning.

Man kommer inte ifrån att dansbanorna utgjorde en viss konkurrens för Folkets park. Till dels avlastade de oss emellertid en del bekymmer — vi slapp bråkstakarna, som såg sin charis till mera "fritt fram" någon mil från stan och ordningens upprätthållare. I en skogsbacke intill en dansbana gick det liksom lättare för sig att umgås med både flickan och flaskan. I folkparken var kontrollen rigorösare, och så skedde då en sällning till vår favör.

Men vi kom också — fortsätter "Park-Eric" — att mera kritiskt granska verksamheten. När vi började bli mera "kulturellt medvetna" — vi strävade ju efter att förutom teater servera fullvärdig underhållning — blev vi beroende av den större publiken, som delvis fanns att hämta vid dansbanorna.

I en polemik påtalades det

den av toaletter — där kom kringliggande skogsbackar att utnyttjas — men också om nöjesskatten. Varje försåld dansbiljett skulle ju rapporteras och en del av avgiften inlevereras till stads-kassan. Folkparkerna, med en ordnad bokföring, hade inga svårigheter med redovisningen. Men hur förhöll det sig med dansbanorna? Nå, det kom att stanna vid blotta misstanken...

Allan & Kåwe